

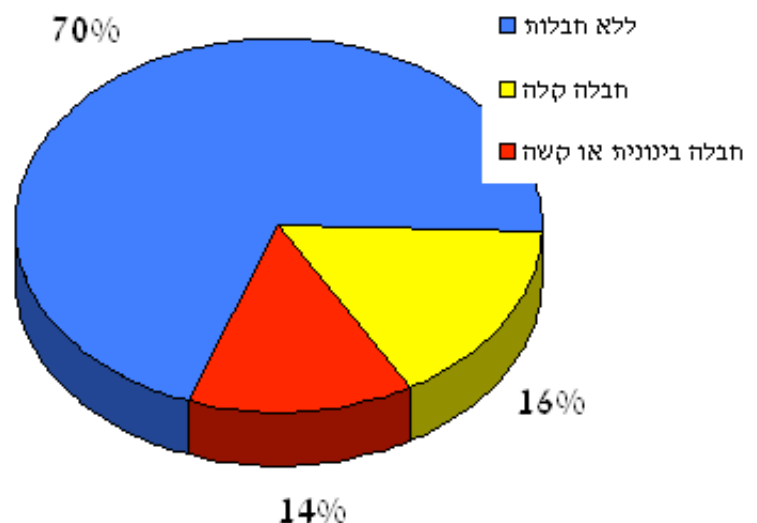

יובל החמישים לפקולטה לרפואת שיניים בירושלים

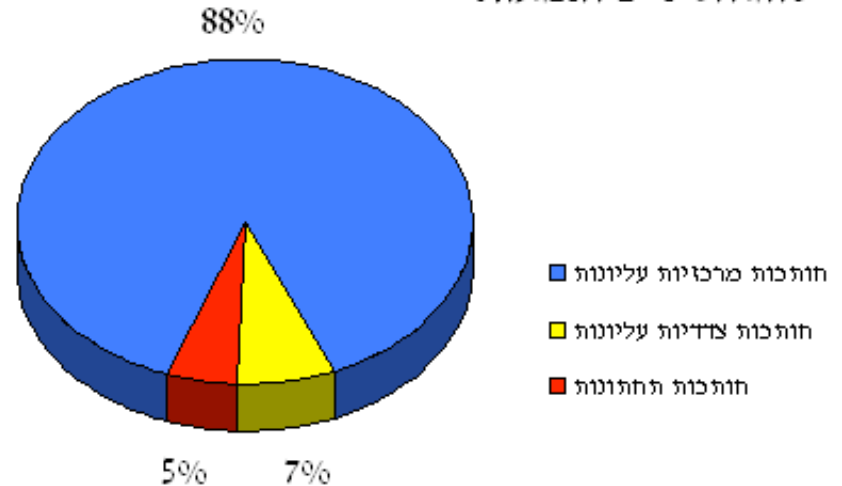
ביה"ס לרפואת שיניים של האוניברסיטה העברית והדסה יוצא אל הקהילה במבצע למניעת חבלות לשיניים

לשיניים בריאות ושלמות חשיבות בדיבור, באכילה ובמראה החיצוני. שיניים שבורות או חסרות פוגעות ברווחה הגופנית, החברתית והנפשית של הילד. כפי ששומרים על הבריאות הכללית צריך גם לשמור על בריאות השיניים ועל שלמותן. בגלל מיקומן בפנים, השיניים חשופות לכל מיני חבלות ובהן: סדקים, שברים (קטנים וגדולים), תזוזות ואף אובדן השן. הטיפול לאחר חבלה עלול להיות מסובך ויקר – ולעתים קשה להחזיר לשן את התפקוד והמראה הקודם של שן בריאה ויפה.

סוג חבלות

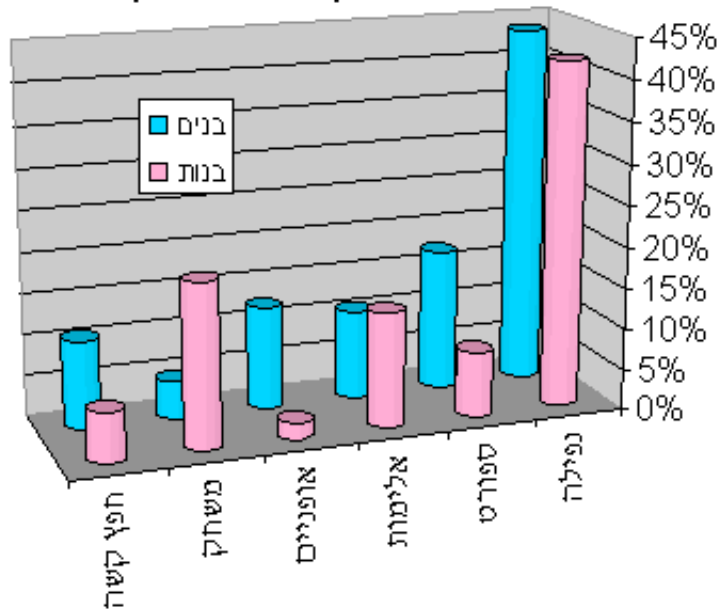

סוג השיניים הנפגעות

במחקר שנערך בירושלים בשנת 1999, נמצא כי ל- 30% מהילדים שנבדקו בכיתות ה'-ו' היו חבלות בשיניים הקדמיות. ל- 16% היו חבלות קלות ול- 14% היו חבלות חמורות. חבלות חמורות דורשות בדרך

חבלות בינוניות או קשות סווג לפי מין

כלל שחזור או השתלת שן.

הסיבות העיקריות לחבלות היו: פעילות ספורט, נפילות, אלימות ותאונות רכיבה על אופניים או החלקה על גלגליות. נמצא גם קשר מהותי בין בליטה מוגזמת של השיניים לבין חבלות.

מה עושים אם הילד נחבל בשיניים הנשירות (שיני חלב)?

שיני החלב עלולות להיפגע בעיקר בגיל שבו הילד עדיין אינו שולט בהליכה ובריצה ולכן מרבה ליפול. בעיקר נפגעות השיניים הקדמיות העליונות. רוב הפגיעות הן קלות וההורים אינם יודעים כלל שהילד קיבל מכה בשיניים. לעתים קרובות, שינוי הצבע של הכותרת לאפור/חום הוא הסימן היחיד לפגיעה בשיניים. ברוב המקרים אין צורך בטיפול אבל יש צורך במעקב מאחר ופגיעות שגורמות לשיניים להישבר או לזוז ממקומן, עלולות לגרום נזק חמור לשיניים הקבועות. טיפול מוקדם יכול להפחית את הנזק. לכן במקרה של מכה לשיניים חשוב שרופא שיניים יבדוק בהקדם את הנפגע, כדי לקבוע אם נדרש טיפול דחוף.

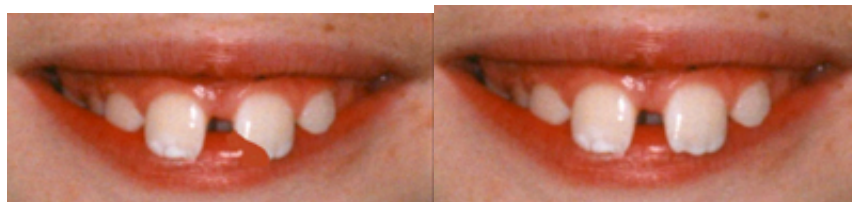
מה עושים אם הילד נחבל בשיניים הקבועות?

1. לחפש מייד את השן שיצאה ממקומה.
2. להחזיק את השן בכותרת בלבד. להשתדל לא לגעת בשורש.
3. לשטוף בעדינות את השן תחת מים זורמים ולא לגעת בשורש.
4. להשתדל להחזיר את השן למקומה למרות הדימום. אם אי אפשר לעשות זאת, מומלץ לשמור את השן בכוס חלב בלבד!!!
5. לתת לילד לסגור את הפה על גזה בין השיניים הקדמיות העליונות והתחתונות.
6. להפנות את הילד מייד לרופא השיניים הקרוב ביותר או לחדר מיון – לכירורג פה ולסתות.

אם השן זזה ממקומה (אך נשארת בלסת)

1. לתת לילד לסגור את הפה על גזה בין השיניים הקדמיות העליונות והתחתונות.
2. להפנות את הילד מייד לרופא השיניים הקרוב ביותר או לחדר מיון – לכירורג פה ולסתות.

אם השן נשברת:

להפנות את הילד מייד לרופא השיניים המטפל, או להפנות לרופא השיניים הקרוב ביותר. יש להביא, אם אפשר, את החתיכה השבורה.

מניעת חבלות לשיניים

ברור כי העדיפות העליונה היא למניעה. מניעת חבלות לשיניים אפשרית על ידי:

1. הרכבת מגן שיניים בעת פעילות ספורטיבית.
2. הקטנת בליטת השיניים על ידי טיפול ביישור שיניים.
3. עידוד מתינות וזהירות בעת פעילויות כגון: רכיבה על אופניים, על גלגליות ועוד.

לאן לפנות במקרה של חבלה?

חבלות בשיניים:

שיניים חבולות ובמיוחד אלו שנעקרו ממקומן **מחייבות טיפול מיידי** במסגרות רפואיות המתמחות בחבלות בשיניים.
שימו לב! הצלחת הטיפול עולה ככל שזמן ההגעה לטיפול מתקצר. להלן כמה מסגרות רפואיות בירושלים לקבלת טיפול בחבלות בשיניים:

בשעות היום

1. המרפאה לכירורגיה של הפה והלסתות בבית הספר לרפואת שיניים, בית החולים הדסה עין-כרם, קומת כניסה. (משעה 8:00 בבוקר עד 16:00)
2. המרפאה לרפואת שיניים לילדים בבית הספר לרפואת שיניים, בית החולים הדסה עין-כרם, קומת כניסה. (משעה 8:00 בבוקר עד 15:00)
3. מרפאות שיניים פרטיות וציבוריות המטפלות גם בחבלות שיניים.

בשעות אחר הצהריים, הערב והלילה (משעה 8.00 בבוקר עד 16.00)

תורן המחלקה לכירורגיה של הפה והלסתות בחדר המיון, בית החולים הדסה עין-כרם.

חבלות ופציעות מורכבות (שיניים, פנים ולסתות):

בחבלות מורכבות שבהן יש נוסף על חבלות בשיניים פציעות כגון: פציעה של רקמות רכות (סנטר, שפתיים ופנים), כאב או הגבלה בתנועות הלסת וחוסר יכולת לסגור את הפה, יש לפנות ישירות לטיפול בבית חולים. תורן כירורגיה פה ולסתות בחדר המיון בבית החולים הדסה עין כרם זמין בכל שעות היום והלילה (24 שעות ביממה).